

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kanderu členov senátu JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Paludu, v trestnej veci proti obžalovanému **Ing. K. P.**, pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. júna 2009 v Bratislave, prerokoval odvolanie obžalovaného, proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku z 10. júla 2008, sp. zn. PK – 1 T 13/2008, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok **s a z r u š u j e** v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. **s a v e c v r a c i a** Špeciálnemu súdu v Pezinku, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku z 10. júla 2008, sp. zn. PK – 1 T 13/2008, bol obžalovaný Ing. K. P. uznaný vinným z prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že:

dňa 13. marca 2008 približne o 20.35 h v T. na ulici B., po zastavení osobného motorového vozidla Š., ev. č. T., ktorého bol vodičom a po vykonaní bezpečnostnej prehliadky príslušníkmi hliadky Odboru poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru Trnava, v zložení ppráp. P. K. a nstržm. E.. Z., bolo u jeho spolujazdca M. S. v ľavej ponožke nájdené igelitové vrecúško s obsahom neznámej sušenej látky zelenej farby, pričom po oznámení členmi hliadky, že z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu mu bude obmedzená osobná sloboda, obžalovaný Ing. K. P. ponúkol členovi hliadky

ppráp. P. K. úplatok v sume 4 000 Sk v štyroch kusoch bankovkách nominálnej hodnoty 1 000 Sk so slovami: „... že sa chce dohodnúť a dáva peniaze za to, aby zahodili tú trávu a nechali ho a jeho kamaráta M. S. odísť preč, aby nemali problémy...“

Za to mu bol podľa § 333 ods. 2, § 36 písm. j/, § 38 ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák. podmiennečne odložený na skúšobnú dobu dva roky.

Podľa § 60 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený aj trest prepadnutia veci, a to štyroch predmetných bankoviek v nominálnej hodnote 1 000 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný Ing. K. P.. V písomných dôvodoch odvolania podaného prostredníctvom obhajcu uviedol, že trestného činu uvedeného v napadnutom rozsudku sa nedopustil. V momente, keď jeho vozidlo zastavila hliadka polície sa domnieval, že sa dopustil dopravného priestupku – prekročenia povolenej rýchlosti, a to aj napriek tomu, že policajti mu po zastavení vozidla žiadny dôvod neuviedli. V žiadnom prípade nežiadal policajtov, aby vrecúško s neznámou látkou, ktoré našli pri prehliadke jeho spolujazdca M. S. zahodili a neponúkol im za to peniaze. Mal v úmysle iba zaplatiť pokutu za spáchaný dopravný priestupok. Jeho výpoveď v tomto smere potvrdzuje aj výpoveď svedka M. S.. Poukázal tiež na rozpory vo výpovediach svedkov P. K. a E. Z., členov policajnej hliadky.

Obhajca obžalovaného namietol, že pri prvotných výsluchoch obžalovaného boli porušené práva obžalovaného na obhajobu, pretože týchto výsluchov sa nemohol obhajca zúčastniť. Poukázal tiež na okolnosti ohľadne vykonania služobného zákroku policajnou hliadkou, keď podľa jeho názoru nebol v súlade s policajným zákonom a prehliadka obžalovaného, svedka S. a motorového vozidla už mala byť vykonaná podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku.

Obžalovaný navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil a spod obžaloby ho oslobodil, pretože skutok nie je trestným činom.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky navrhol odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné, aj keď čiastočne na základe iných dôvodov, než je v ňom uvedené.

V prvom rade je potrebné uviesť, že ani odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že obžalovaný Ing. K. P. ponúkol členom policajnej hliadky sumu 4 000 Sk ako úplatok za to, že nebudú ďalej riešiť skutočnosť, že u svedka M. S. našli pri prehliadke vrecúško s neznámou sušinou, zrejme marihuanou. Uvedený záver má jednoznačný podklad vo vykonanom dokazovaní, výpovediach obžalovaného, svedkov a skutočnosti, akým postupom členovia hliadky oznamovali, postupne operačnému dôstojníkovi skutočnosti ohľadne zistenej trestnej činnosti. Obžalovaný nemal žiaden dôvod platiť policajnej hliadke pokutu (vo výške 4 000 Sk ani nemohli policajti pokutu na mieste prijať), pretože hliadka mu neoznámila spáchanie žiadneho priestupku a zaplatenie žiadnej pokuty nežiadala. V tomto smere odvolací súd poukazuje v celom rozsahu na podrobné a presvedčivé odôvodnenie prvostupňového rozsudku.

Porušenie práva na obhajobu obžalovaného odvolací súd v prípravnom konaní nezistil a v celom rozsahu v tomto smere poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Samosudca Špeciálneho súdu však napriek rozsiahlemu odôvodneniu nevyrovnal dostatočne so všetkými relevantnými okolnosťami ohľadne postupu policajnej hliadky pri služobnom zákroku podľa zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (ďalej len zákon o Policajnom zbore). Konštatovanie, že členovia policajnej hliadky postupovali pri služobnom zákroku v súlade s ustanovením § 22 ods. 1 a 23 zákona o Policajnom zbore na základe doposiaľ zistených skutočností neobstojí.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o Policajnom zbore policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať **služobný zákrok** ak je **páchaný trestný čin alebo priestupok** alebo je **dôvodné podozrenie z ich páchania**.

Podľa § 22 ods. 1 zákona o Policajnom zbore policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň, a ak ju má, odňať ju.

Podľa § 23 ods. 1 zákona o Policajnom zbore pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona je policajt oprávnený dávať pokyny na zastavenie dopravného prostriedku, zakázať jazdu, plavbu alebo let na nevyhnutne potrebný čas alebo prikázať smer dopravného prostriedku.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia policajt je oprávnený vykonať prehliadku dopravného prostriedku,

a/ ak je podozrenie, že používaním dopravného prostriedku, na dopravnom prostriedku alebo v súvislosti s dopravným prostriedkom bol spáchaný trestný čin,

b/ pri pátraní po hľadaných osobách, zbraniach, strelive, výbušnách, omamných a psychotropných látkach a jedoch a veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti alebo súvisiacich s trestnou činnosťou.

Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že na základe doposiaľ vykonaného dokazovania nebol preukázaný žiaden dôvod na vykonanie služobného zákroku (zastavenie vozidla obžalovaného) a vykonanie tzv. bezpečnostnej prehliadky a prehliadky vozidla. Samotní členovia policajnej hliadky vo výpovediach zhodne uvádzali, že vodič sa nedopustil žiadneho dopravného priestupku a nemali žiadne podozrenie ani informáciu, že by sa mal niekto z posádky vozidla dopustiť nejakého protiprávneho konania.

Prehliadku osoby podľa § 22 ods. 1 zákona o Policajnom zbore môže policajt vykonať len ak vykonáva služobný zákrok. Sú to prípady uvedené v ustanoveniach § 17 ods. 2, § 17b ods. 1, § 18 ods. 3, § 19 ods. 1, § 23 ods. 2 a § 28 ods. 2 uvedeného zákona. V žiadnom prípade policajt nemôže urobiť bezpečnostnú prehliadku bez vykonávania služobného zákroku, teda len z dôvodu prevencie a tiež nie za účelom pátrania po iných veciach, napr. omamných a psychotropných látkach.

V prerokovávanom prípade teda nielenže najvyšší súd nezistil dôvod na zastavenie vozidla obžalovaného, ale najmä neexistoval žiadny dôvod na vykonanie bezpečnostnej prehliadky posádky vozidla, ktorého vodič sa nedopustil žiadneho dopravného priestupku, riadne (aj spolujazdec) sa preukázal potrebnými dokladmi a členovia policajnej hliadky nedisponovali žiadnou informáciou o prípadnom protiprávnom konaní posádky vozidla. Za týchto okolností sa postup členov policajnej hliadky a aj následná prehliadka vozidla javia byť vo vážnom rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona o Policajnom zbore. Na tomto závere nemôže nič meniť ani inštruktáž hliadok PMJ PZ Trnava na nočnú službu dňa 13. marca 2008, kde je uvedené aj prepísané znenie § 23 ods. 2 písm. b/ zákona o Policajnom zbore (okrem iného pátranie po omamných a psychotropných látkach a jedoch). Takáto inštruktáž má v tomto bode len všeobecný a nekonkrétny charakter.

Nie je možné zaujať názor, že na základe zákona o Policajnom zbore a takto koncipovanej inštruktáže policajných hliadok sú tieto oprávnené bez akéhokoľvek konkrétneho dôvodu zastavovať motorové vozidlá, prípadne aj iných peších občanov a vykonávať na nich tzv. bezpečnostnú prehliadku. Takéto konanie zo strany policajtov by nesporne bolo konaním svojvoľným a nemalo by oporu v zákone.

V prípade, ak by členovia policajnej hliadky vopred disponovali informáciou, že posádka vozidla, ktoré zastavili sa dopustila alebo dopúšťa trestnej činnosti, prichádzal by do úvahy postup podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a nie podľa zákona o Policajnom zbore.

Na základe doposiaľ zistených skutočností nie je možné zaujať právny záver, že členovia policajnej hliadky postupovali v prerokovávanom prípade v súlade so zákonom o Policajnom zbore. Táto skutočnosť má však vážny dopad na právne posúdenie konania obžalovaného Ing. K. P.. V prípade, ak by členovia policajnej hliadky postupovali pri výkone svojich služobných povinností v rozpore so zákonom o Policajnom zbore, nemohli by požívať ochranu postavenia verejného činiteľa a obžalovaný by sa nemohol dopustiť žalovaného trestného činu napriek tomu, že ponúknutie peňažnej sumy policajtom bolo preukázané. Ak totiž dôkazy, na základe ktorých je obžalovaný trestne stíhaný vznikli na základe konania v rozpore so zákonom (policajti môžu pri výkone právomocí verejného činiteľa postupovať iba v medziach zákona), nie je možné ich proti nemu použiť.

Úlohou prvostupňového súdu bude po vrátení veci zabezpečiť do spisového materiálu záznamy o služobných zákrokoch všetkých hliadok PMJ (mali byť tri), ktoré vykonávali kritickej noci službu a zistiť, akým spôsobom jednotlivé hliadky postupovali pri služobných zákrokoch.

Taktiež bude potrebné zistiť, či na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Trnave existuje metodické usmernenie na postup hliadok PMJ pri vykonávaní služobných zákrokov a prípadne aj vypočúť na tieto okolnosti informovaného zástupcu. Ďalej vykonať prípadné iné dôkazy vyplývajúce z doplneného dokazovania.

V prípade, že zákonnosť postupu konkrétnej policajnej hliadky v prerokovávanom prípade zostane spochybnená, bude potom potrebné vyvodiť z tejto okolnosti aj príslušné právne závery vo vzťahu k obžalobe.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 29. júna 2009

JUDr. Jozef K a n d e r a, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková